

2024-től érvényes érettségi követelmények szerinti feladatok

3.1 A földrajzi felfedezések és következményeik

3.2 A reformáció és a katolikus megújulás Európában és Magyarországon

2025-MÁJUS-MAGYAR-KÖZÉP-3.2

A feladat a magyarországi katolikus megújuláshoz kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

A) „Mi ...**(a)**..., Isten kegyelméből a Szent Római Egyháznak [...] bíborosa, a(z) ...**(b)**...-i főegyházmegye érseke és ugyanezen helynek örökös grófja, a magyar birodalom primása [értsd: a magyar katolikus egyház feje], [...] stb., gyakran aggódva fontolgattuk magunkban, hogyan tudnánk a katolikus hitet Magyarországon elterjeszteni és a nemes magyar nemzet méltóságának is szolgálni. Minden más eszköznél előbbrevalónak tűnt föl előttünk, hogy Tudományos Egyetem emeltessek, ahol a harcias nemzet lelkülete megszelidüljön és az egyházkormányzásra és az állam szolgálatára alkalmas emberek képeztessenek. [...] Elvégeztük azért [...] a jezsuita rend főnökével, hogy beleegyezék [...] ...**(c)**...-i kollégiumában egyetem emelésébe.” *(Egy egyetem alapítólevele)*

Adja meg a szövegből kihagyott és betűvel jelölt szavakat!

a) (név) (Keresztnevet is írjon!) .....

b) (helyszín) .....

c) (helyszín) .....

B)

A Pécsi Tudományegyetem, a Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem és a budapesti Semmelweis Egyetem címerei

d) Mikor történt a forrásban említett egyetemalapítás? Adja meg az évszámot a címerek tanulmányozása alapján!

.....

4 pont	
--------	--

3.3 Törökellenes és rendi küzdelmek

2025-OKTÓBER-MAGYAR-KÖZÉP-3.3

A feladat a mohácsi csatához kapcsolódik. (komplex tesztfeladat)

Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

„Felsőged azt írta [...], hogy a gázlókat [a folyók sekély vizű átkelőhelyeit] úgy őriztessem, hogy az ellenség ne kelhessen át a Száván ezekre a részekre. Ez mindenki véleménye szerint valóban így is lehetett volna, ha azok az urak, akiket a felsőged ideküldött, nem rákháton [mintha háttal előre mennének] haladtak volna ide lejövet, és ha szent felsőged vissza nem hívta volna őket más helyekre. [...] Így hát arra kényszerülünk, hogy nemcsak a Száván, hanem még a Dunán is kénytelen-kelletlen átengedjük az ellenséget. Nincs ugyanis kívül ellenállnom. [...] Felsőged gyalogosainak is, akik a várban [Péterváradon] vannak, lejár a hónapjuk; egyben nagyon félek is attól, hogy valamennyien elszöknek, és üresen hagyják ezt a várat. Mert Isten a tanúm, hogy nekem nincs mit adnom nekik. Az egyházak ezüst felszerelési tárgyait pedig ne adja nekem Felsőged, [...] hiszen itt nincsenek pénzverők, sem olyan emberek, akiknek elzálogosíthatnám őket. [...]

Értesültem róla, hogy [a szultán] egyelőre nem vonja össze a hajóhadát, míg ezt a várat, ahogy ígérte, be nem veszi.” (Tomori Pál kalocsai érsek, fővezér levele a mohácsi csata előtt, 1526. július)

a) Kinek írta a levelet Tomori Pál? Nevezze meg a személyt!

.....

b) Mely, a török elleni védekezést megnehezítő körülményeket említ a forrás? Nevezzen meg saját szavaival hármat közülük!

1. ....
2. ....
3. ....

c) A déli határ védelmét elősegítő tényezők közül melyek igazolhatók a forrás alapján? Karikázza be a két helyes válasz sorszámát!

1. a Kárpátok hegláncai
2. a végvárrendszer megmaradt várai
3. a területen húzódó hatalmas mocsarak

4. a határon futó nagyobb folyók
5. a határtól délre állomásozó keresztény seregek

6 pont	
--------	--

2024-OKTÓBER-MAGYAR-KÖZÉP-3.3

A feladat a mohácsi csatához kapcsolódik.

Oldja meg a feladatot a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

„Az egész győzedelmes hadsereg lóra ülven megindult, [...] és megérkezett a mohácsi mezőre a haszontalan gyaurok [hitetlenek] tábora elé. [...] Mikor [a mieink] éppen azt határozták el, hogy majd [másnap] reggel kezdődjön a harc: a délutáni ima idején [16 óra körül] az alávaló hitetlenek egyszerre megmozdultak, és errefelé jöttek. Ekkor a mieink is megindultak, és tüzelni kezdtek az ágyúkkal, de nem tudtak ártani. Amazok seregüket három részre osztották. Az egyik tömeg [...] az ellőtt puska- és ágyúgolyókkal teljességgel nem törődve, a legkisebb félelem nélkül vágatott Ibrahim pasa ruméliai beglerbég [az európai területekről kiállított csapatok vezetője] felé. Mivel pedig a ruméliai hadtest még szét volt szóródva, nem bírt ellenállni, s egy része az uralkodó felé futott. A másik csapat Jahja pasa [...] és a boszniai bég [török katonai vezető] ellen intézett támadást, és kettészakította csatarendjüket. A **[a)] gonosz mívű király** pedig [...] a felséges uralkodóra [...] rohant. A janicsárok hadosztálya összesen háromszor-négyszer támadta meg puskatűzzel, és igyekezett visszaszorítani az alávaló gyaurokat. Végre a felséges Isten és a próféta segélyével erőt vevén az iszlám népe, visszafordította a gonoszokat, [...] **[b)] A győztes szultán csaknem éjfélig lóháton maradt összes szolgálival, azután pedig sátorába tért pihenni, míg a győztes katonák [...] leszálltak lovaikról, de reggelig kezükben tartották a kantárszárat.**” (Egy török naplóból)

a) Fogalmazza meg, mit akartak kihasználni magyarok a csata kezdetén!

.....

b) Nevezze meg a forrásban a) betűvel és aláhúzással jelölt személyt!

.....

c) Magyarázza meg a forrásban b) betűvel és aláhúzással jelölt részben leírtak okát!

.....

d) Válassza ki a mohácsi csatához kapcsolódó egyetlen helyes állítást a felsoroltak közül! Karikázza be a sorszámát!

1. A törökök a csata folyamán végig fölényben voltak.
2. Szulejmán szultán meghalt a csatában.
3. A törökök elsősorban túlerejüknek köszönhették a győzelmet.

4 pont	
--------	--

3.4 Erdély

3.5 Magyarország a Habsburg Birodalomban

2024-MÁJUS-MAGYAR-KÖZÉP-3.5

A feladat a Rákóczi-szabadságharchoz kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

A) „Az említett jeles Rákóczi Ferenc életének [...] kegyelmet adunk, [...] beleértve az országban való nyugodt megmaradást is, háza népével, szolgáló nemesseivel vagy szolgálóival együtt; ennek végső határidejéül – ha ő a kegyelmet elfogadja, de a hűségessé letételét el akarja halasztani – három hetet engedélyezünk, az előbb említett megegyezés keltétől számítva.” (Egy korabeli dokumentumból)

B) „Régi dicső szabadságunknak és legfelső törvényes jussunknak [jogunknak] erejével, [...] szabad akaratunkból Hazánkban interregnumot lenni vallunk, tudniillik: Országunkat király nélkül lenni jelentjük és hirdetjük.” (Országgyűlési határozatból)

C) „Ebben a királyságban [Magyarországon] akkoriban nem voltak császári csapatok, a helyőrségeket hiányosan látták el, a várakat és erődöket rosszul őrizték, s így könnyen biztathattam magam azzal, hogy a nép és a nemesség megmozdul majd, és segítségével megszerezhetem az erősségeket.” (II. Rákóczi Ferenc: Emlékiratok)

a) Állítsa időrendbe a forrásokat a bennük leírt események alapján! Írja a források betűjelét a táblázatba! Kezdje a legkorábbival!

1.	2.	3.

b) Mi táplálta II. Rákóczi Ferenc reményét a szabadságharc megindításakor a mozgalom sikerével kapcsolatban? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. A Habsburg Birodalom nem rendelkezett jól felszerelt hadsereggel.
2. Több társadalmi réteg is elégedetlen volt.
3. Az uralkodócsalád férfiágon kihalt.

c) Nevezze meg szakkifejezéssel az B) betűjelű forrásban leírt jogi lépést!

.....

d) Miért nem élt II. Rákóczi Ferenc az A) betűjelű forrásban leírt lehetőséggel? Válaszát indokolja!

.....

4 pont	
--------	--

3.6 A felvilágosodás